

Ecclesia Cathedralis materiali adsit, Capitulum tamen actuæ à longo tempore defecit, arque Capitulum alterius Ecclesie *Ampurien*, etiam in ista diecœsi, perinde ac si effecte effecta unica propria, sede vacante & plena, ejus præminentias & juridicōnes Capitulo Cathedralis de jure vel ex hac Conc. Trid. competentes exercere conseruit, Nec non pleraque beneficia, ac etiam dignitatis dictæ Ecclesie & diecœsi *Civitatē*, aliquibus dignitatibus, vel canoniciatis prefatæ *Ampurien*. Apostolica, vel respec̄tive ordinaria authoritate in tempore unita fuit; Cumque Ecclesia major oppidi, intuncupati del Tempio, quod ex populo dictæ antiq. Civitatis, vel constructum vel adiacuum fuit, moderno tempore sub Gregorio XV. Apostolica authoritate sub narrativa, quod effet diecœsi *Ampurien*, ercta effet in Collegiatam, tracu temporis iſud Collegium prætendens subrogatum esse loco antiqui Capituli *Civitatē*, ac non effet de diecœsi *Ampurien*, nullamque subiunctionem illi Capitulo debere, rendere cepit ac cedere ad Synodus ab Episcopo in Ecclesia *Ampurien* celebrandū, quod dedit cauam liti introducte in Rotam coram Melio, atque Episcopo intente interdictum postfessorum retinenda, pro eo reponsum fuit sibi diebus 22. Junii 1642. 29. Maii 1643. & 13. Februario 1645. quam duæ priores decisiones sumi imprefixa par. 9. recent. decr. 103. & 191. Deinde alia exorta est illi suis (uper Archipresbyteratu prima dignitas eisdem Ecclesiæ inter Civitatē, impetrantem, ac idem Capitulum *Ampurien*, cum quo unitum fuit; Et introducta patiter causa in Rota coram Cero, dum prædictis Ecclesiæ impetrantib⁹ favorabilib⁹ sub diebus 24. Martii. & 3. Iulii 1645. quae sunt imprefixa par. 9. recent. decr. 103. & 191. Infecta vero initia coram Bichio diversimode favorem Capituli decimus fuit sub diebus 14. Decembri 1645. & 26. Novembris 1649, quantum decisionem prima est impresa 433. par. 9. & altera 354. par. 10. rec.

Sicutu vero vacatio Sedis per obitum, vel translatio-
nem Episcopi Capitulū dictæ Collegiate renuit obediere Vicario deputato per Capitulum *Ampurien*, sed ad formam S. Conc. Trid. fol. 24. de reformat. cap. 16. proprium Vicarii pro diecœsi *Civitatē* deputavit. Unde introducta etiam cauā in Rotam coram eodem Melio, pariter in posseſſorio retinenda, & successivè super declaratoria ob non partitionem, quinque prodierunt decisiones Capitulo Ampurien, favorabilib⁹ sub diebus 19. Januarii 1646. 22. Iunii 1648. 20. Octobris 1649. 13. Januarii & 13. Maii 1651. quārum pri-
ma est impresa pro Dianam, dicta par. 8. due sequen-
tes sunt in par. 10. recent. decr. 227. & 347. duas posteriores in par. 11. decr. 103. & 376. Atque initio hujus introductio-
nis in Rotis, post editam primam resolutionem ad favorem Capituli *Ampurien*, ab isto coram eodem Melio introducita fuit alia cauā super iure prohibitiō dicto Collegio, ne nuncupationem, seu nomen Capituli Civitatem, affuerit, vel utetur, acque sub intitulazione *Ampurien*. & *Civitatē* denominationis Canoniconum sub die 20. Aprilis 1646. refutatio pauiter Capitulo Ampurien, favorabilis prodit, super dicta prohibitionem, quæ dictio huiusmodi que non habetur in voluminibus impresa. Omnes tamen decisiones prædictæ pro majori parte prodierunt ipso Capitulo Ampurien tantum in formante, quoniam dictum Collegium, vel ob paupertatem, vel ex alio accidenti solitum est, ad instar solis de mensie Marii, multa excitare & promovere, sed non prosequi, neque opportune resolutiones obtinebat.

Provia deinde Ecclesia de novo Episcopo, circa annum 1658. alia exorta est controvergia precedenter inter dictum Collegium & Canonicos Capituli Ampurien qui Episcopum in visitatione ad prescripturn Sac. Conc. Trid. afficiunt. Et introducta etiam super hoc cauā in Rotam coram eodem Melio, sub intitulazione cauā *Ampurien*. & *Civitatē* præcedenter sub die 28. Novembris 1659. prodit resolutio favorabilis etiam Capitulo Ampurien super ejus canoniconum præcedenter supra dictum Collegium etiam in propria Ecclesia, sed reposito cauā, sub die 19. Aprilis 1660. dicta refutatio moderata, sed declarata fuit, quod feliciter dicta præcedentia debita effet Capitulo Cathedralis, quando collegialiter & in figura Capituli in sua Ecclesia Collegiata interveniret, fecit autem respectu Canoniconum singularium ex iis, quae in dicta cauā habentur tractata inita, hoc rodam it. decr. 17.

Me autem in sua sola causa præcedentia scribentia prodi-
cto Collegio de Templo, quod perpetuam succumbentem passum fuerat, in disputationibus defenser habitus, non fo-
lum insuffitam in dicta distinctione, quam secundo loco

Rota agnovit & probavit, inter casum, in quo interveniat Capitulum Cathedralis collegialiter, ac alterum interveniens aliquorum Canonorum singulatum, sed negabam quoque appellationem primas partis distinctionis ad factum, ex eo quod cum ista effent duo Cathedrales, & diecœsi aquæ principaliter unite, cuius unionis species operatur, ut excepta persona Episcopi, qui est utriusque unicus sponsus & Prolatu, in reliquo omnibus absque dubio quilibet retinet suum primatum statum, itaque iura, absque eo quod una mœciatur cum altera, perinde ac si essent veræ & realiter distinctor, ex deductis per Mandol. conf. 27. quae reputatur in materia magistrale, ubi agitur de Ecclesiis *Brundisianis* & *Uritanis*, tunc infirmi unitis, Gratian. decr. 893. ubi de Ecclesiis *Salomonis* & *Valesii*, Cavaler. decr. 320. ubi de Ecclesiis *Viterbiensis* & *Tuscani*. In frequentia nullitatis concurſus 13. Junii 1635. Coccino, ubi de Ecclesiis *Averlini* & *Frequenti*, & passim quia est principium absolutum non negatur in *Marianam*. & Accienc. coram Rojas inter suas decr. 373. & 423. & in eadem cor. Corrado & Bichio, decr. 108. & 221. par. 11. rec.

Unde propterea dicebam, quod ubi etiam ipsum Capitulum *Ampurien* collegialiter, seu capitulariter in illa Ecclesia Collegiata, vel in aliis hujus diecœsi *Civitatē*. Ecclesiæ intervenient, dictam præcedentiam, aliasque præminentias capitulare prætentere non posset, quia in illa diecœsi tanquam omnino diversa, nullam gerit personam, vel facit figuram Capituli, sed censeri debet iure meri privati; Verum in prædictis decisionibus, occasione præterit deputationis Vicarii diecœsi vacante, magis verò in illis Archipresbyteratus supponit, seu enunciatur illam Ecclesiæ *Civitatē*, subiectam unitam esse alteri *Ampurien*, ejusque partem & membrum facit esse. Atque in concusso Rota stylus est præsupponendi decisiones super aliis dubiis editas, in disputatione, que habetur super dubio diverso, & non revocandi incidenter decisiones, sed cum particulari disputatione, an sit standum, vel recedendum a dictis; Idcirco dicto præsupposito retento iudicio motuivum quamvis verum & solidum, ex dicta ratione rejectum fuit, ut patet ex decisionibus editis in dicta causa præcedentibus; Unde propterea ego consilium agentibus pro dicto Capitulo Collegiate, ac reliquo ele-
fobi adhaerent, quod hunc punctum principalem assumere, prout sequitur fuit coram *Oratoria*, firmato dubio, An & cuius specie, seu qualitatibus est effet huc unio, cuius disputatio protocol non posuit, sed pendet, ob interim sequitam Sedis Episcopalis vacacionem, qua durante, supercedunt etiam ex Capit. 1. & 2. ne sedes vacante in 6. Redargendo imprudentem defensorum hujus Collegii & Cleri, quod iniutiliter tercendo tempus & impensis supet tot incidentibus, non aſſumpſiſent, ab initio hujus dubium, quod apud cauſiſculos vulgo dicitur mortale, cum ab eo de consequenti pendentia relata.

In congreſu igitur defenser habito pro dictione, ac etiam in dictu a me edito occasione vacationis sedis pro instru-
tione etiam *Metropolitani*, ut hinc Civitatem clero affi-
liantiam præferat, pro ejus deputato Vicarii deputato, non
qui non habetur in voluminibus impresa. Omnes tamen
decisiones prædictæ pro majori parte prodierunt ipso Capitulo Ampurien tantum in formante, quoniam dictum Collegium, vel ob paupertatem, vel ex alio accidenti solitum est, tandemque qualitatem de praefatis retinere necne; Alteram super accessu ad Synodum in altera Ecclesia, vel diecœsi celebranda; Tertiā super regimine, & juridicōne se deputante; Quartā super unionem beneficii unitis diecœsi cum beneficiis alterius; Et quintam super præcedentia Capitulo Ampurien, in Ecclesiæ hujus alterius diecœsi.

Quatenus igitur pertinet ad primam, cum solo fensu-
ritatis, cum quo sinecerè, ac liberè in hujusmodi congregib⁹ alloquendum est, Dicebam nimirum claram videri, quod hu-
jusmodi uno cetero que principaliiter iuxta primam speciem, nullatenus autem dici posset subiecta juxta secundam, abſque necessitate id experti ex iuris regulis, & præsumptiōib⁹, dum littera Episcopali *Juli Secundi* exp̄s̄e, & in verbis præservant iura utriusque, ac disponunt, quod Episcopus pro tempore, utriusque Ecclesiæ nuncupationem adhibere debeat, cum omnimoda aequalitate, defumendo præcedentiam a loco residentie, unde propter calus videtur incapax questionis, ac de piano intrat vulgaris regula textus in l. ille aut ille, ff. legatis 3. quod in claris, & literibus non intrant interpretationes preſumptiones, & argumenta-
tum est, adhuc illa iuxta receptissimum recurrentem, non confitit elare de unctione subiectiva, aliquid dictæ prime

specie unionis æquæ principialis ex deductis per Mandol. conf. 27. Gratian. d. 33. Cavaler. decr. 303. in d. Frequentia nullitatis concurſus 13. Junii 1635. cor. Coccino, & passim. Quod si procedit generaliter in quib⁹cumque unionibus inferiorum Ecclesiæ, five beneficiorum, clau-
stri, ac extra omne dubium in Ecclesiæ Cathedralibus, & Episcopatibus, itante filio Sedi Apolotice hujusmodi uniones in hac forma, facienda, nec de facili supprimendi cath-
oram, vel diecœsi, faciendo membra, seu pre-
dictum alterius Ecclesie, cui fiat unio, ut sequi dicunt in cau-
ſa unionis subjectiva ex deductis per Gonzal. Ad res. 8. gl. 5. & 7. Adden. ad Gregor. decr. 11. & omnes; Unde propterea re-
ceptum habemus primum speciem unionis dicti magis favorabilem, seu minus odiosam, ideoque levioribus probationibus contentam est. Evidenter excludit unionem subiectivam, cuius operatio est, ut supra, omnino excludenti, tam eff. in-
tiā, quam nomine, & titulū prioris Ecclesie, illamque faciendo membra, ac simplex prædium alterius.

Levissimum demum, nulliusque penitus momenti vide-
batur alterum argumentum deductum à confessione, seu enunciacione creationis hujus Collegii. Quoniam in his, que non pendent ab animo, & facto ipsius confitentis, fed à factō alieno, vel à dispositione juris, confessio nullum gradum probationis constituit. Ut etiam in rebus minorib⁹ momenti passim receptum habemus, potissimum, & frequentius in materia fidei commissaria, quod si quis fateretur fidem commissum durare, seu bona esse illi subiecta, non per hoc exinde refutari fideicommissi probatio, si aliunde non conferat. Potissimum quia confessio clericorum unius Ecclesie prejudicare non potest universi diecœsi, ac etiam quia hujusmodi narrativa frequentius fuit per Curia procuratores, fuit expeditores de his non bene informatos, atque narrare solitos illam diecœsim, à qua tanquam residenziali Episcoporum, illi vulgo, & de facto denominatio-
nem habent, ut adverteat in supra allegatis decisionibus 108. & 222. par. 11. recent. & apud Rojas decr. 373. & 423. in fine decr. 17. n. 9. par. 7. & decr. 196. num. 28. par. 1. & frequentes.

Argumenta vero hujusmodi subjectiva unionis, quodque ista diecœsi *Civitatē*, effet effecta membrum alterius *Ampurien*, ex parte scribentia per Capitulum, & aliquantul enunciata in diecœsi decisionibus, sunt levia, & nullius momenti; Triam ponderati solent; Primo omnimoda deſtructio Capituli hujus Cathedralis *Civitatē*. Secundo unio eius beneficiorum, & dignitatis beneficis & dignitatibus alterius Ecclesie. Et tertio confessio illius Collegii in ere-
tione, quod effet diecœsi *Ampurien*.

Quo enim ad primum, actualis deficiencia Canoniconum non tollit qualitatem cathedralicam, seu collegiativam, que ita habuit adhuc durate, & existere dicuntur; Innoc. in cap. poſſiblitas, m. 1. nr. patr. & carteri per Merlin. decr. 87. n. 14. & per Adden. ad Birnat. decr. 255. num. 6. cum sequent. Atque ita docet praxis, cùm præfertur in Italia quoniam plures habeant Cathedrales, & Civitates respectu omnino difformes, cum aliis Cathedralibus actualibus unitas, quarum qualitatibus retinet suam prærogativam, ac fines difformes, ut præſertim est *Saracena*, unita cum *Campaniæ*, quoniam ista est in rerum natura, & altera non; Ita pariter *Vulva*, cum *Sulmonam*, *Cameram*, cum *Nazarenam*, & *Montis Viridis* &c. Aliaque respectu Cathedrales non unitas, quam tamen Civitas non est amplius in rerum natura, neque actualē Capitulum adit, ut etiam præfertur insignis, spacioſa diecœsi *Capitanum*, & *Cannam*, *Anglon*, *Theloneum*, & similes, & sic istud argumentum nullius est momenti.

Minusque alterum unionis beneficiorum unitis diecœsi illis alterius facte per Episcopos, vel etiam authoritate Sedi Apolotica; Tum quia est allegare inconveniens; Tum etiam, quod cum posita quoque unione æquæ principaliiter, ac omnimoda distinctione Ecclesiæ, & diecœsi inter eas, adhuc tamen quod Episcopum ambo per unicam haberi videantur, idcirco non omnino incongruit, ut beneficium unitis diecœsi illis alterius ex aliqua probabilitate causa uniantur, ut in specie habetur plene deductum in d. Marian. & Accienc. coram Rojas, decr. 373. & 423. & in eadem coram Corrado, & Bichio, decr. 108. & 221. par. 11. rec. & de qua causa habetur actum sub it. de beneficiis, dum ego in ea scri-
perim.

Cum enim ex frequenti deductis hoc edem sit. & in altero de juriſdictione, occasione territorii separati, & Nullius, receptum, ac indubitate principium sit, quod ad solum Papam singulariter, ac privativer quod omnies speclat Ecclesiæ Cathedrales erigere, vel supprimere, ac territoria dividere, vel unire, Idcirco prorsus vanum est ex hujusmodi actibus gestis per Episcopos, vel alios inferiores id deducere, cum foliis illi deferant possit pro conjectura, & admittens eius, quod supponeretur per ipsam Apoloticam. Sedem gestum, cuius tamen perfecta, & speculat probatio non habetur. Potissimum vero, ubi agitudo de supprimendis Episcopatibus, & Ecclesiæ Cathedralibus, cum id non nisi ex magna cauā, & in Concilio, prævio maturo examine in Congregatione Concistoriali fieri solcat, codem modo, quo habemus in novis erectionibus, que sunt magis favorabiles, ac facilius concedende sunt ex supra deductis in *Burgenses* erectionis, discr. precedentem.

Omnique difficultas in proprio cessare videtur stante continuata observantia Sedi Apolotica, dum tam in actibus concistorialibus quam in Cancelleria occasione exper-
ditionis literarum, ac solutionis emolumentorum offici-
um, habent tanquam duas Ecclesiæ, etiæ observantia
supra in *Syponia*, discr. 2. Accedente etiam observantia de fa-
cio circa denominationem utriusque Ecclesie tam per conti-
nuam, quod evidenter excludit unionem subiectivam, cuius nomi-
nem, & titulum prioris Ecclesie, illamque faciendo membra, ac simplex prædium alterius.

Levissimum demum, nulliusque penitus momenti vide-
batur alterum argumentum deductum à confessione, seu enunciacione creationis hujus Collegii, Quoniam in his, que non pendent ab animo, & facto ipsius confitentis, fed à factō alieno, vel à dispositione juris, confessio nullum gradum probationis constituit. Ut etiam in rebus minorib⁹ momenti passim receptum habemus, potissimum, & frequentius in materia fidei commissaria, quod si quis fateretur fidem commissum durare, seu bona esse illi subiecta, non per hoc exinde refutari fideicommissi probatio, si aliunde non conferat. Potissimum quia confessio clericorum unius Ecclesie prejudicare non potest universi diecœsi, ac etiam quia hujusmodi narrativa frequentius fuit per Curia procuratores, fuit expeditores de his non bene informatos, atque narrare solitos illam diecœsim, à qua tanquam residenziali Episcoporum, illi vulgo, & de facto denominatio-
nem habent, ut adverteat in supra allegatis decisionibus 108. & 222. par. 11. recent. & apud Rojas decr. 373. & 423. in fine decr. 17. n. 9. par. 7. & decr. 196. num. 28. par. 1. & frequentes.

Argumēntum vero hujusmodi subjectiva unionis, quodque ista diecœsi *Civitatē*, effet effectus membrum alterius Collegii, ex parte scribentia per Capitulum, & aliquantul enunciata in diecœsi decisionibus, sunt levia, & nullius momenti; Triam ponderati solent; Primo omnimoda deſtructio Capituli hujus Cathedralis *Civitatē*. Secundo unio eius beneficiorum, & dignitatis beneficis & dignitatibus alterius Ecclesie. Et tertio confessio illius Collegii in ere-
tione, quod effet diecœsi *Ampurien*.

Quo enim ad secundum, actualis deficiencia Canoniconum non tollit qualitatem cathedralicam, seu collegiativam, que ita habuit adhuc durate, & existere dicuntur; Innoc. in cap. poſſiblitas, m. 1. nr. patr. & carteri per Merlin. decr. 87. n. 14. & per Adden. ad Birnat. decr. 255. num. 6. cum sequent. Atque ita docet praxis, cùm præfertur in Italia quoniam plures habeant Cathedrales, & Civitates respectu omnino difformes, cum aliis Cathedralibus actualibus unitas, quarum qualitatibus retinet suam prærogativam, ac fines difformes, ut præſertim est *Saracena*, unita cum *Campaniæ*, quoniam ista est in rerum natura, & altera non; Ita pariter *Vulva*, cum *Sulmonam*, *Cameram*, cum *Nazarenam*, & *Montis Viridis* &c. Aliaque respectu Cathedrales non unitas, quam tamen Civitas non est amplius in rerum natura, neque actualē Capitulum adit, ut etiam præfertur insignis, spacioſa diecœsi *Capitanum*, & *Cannam*, *Anglon*, *Theloneum*, & similes, & sic istud argumentum nullius est momenti.

Quo vero ad secundum deductis hoc edem sit. & in altero de juriſdictione, occasione territorii separati, & Nullius, receptum, ac indubitate principium sit, quod ad solum Papam singulariter, ac privativer quod omnies speclat Ecclesiæ Cathedrales erigere, vel supprimere, ac territoria dividere, vel unire, Idcirco prorsus vanum est ex hujusmodi actibus gestis per Episcopos, vel alios inferiores id deducere, cum foliis illi deferant possit pro conjectura, & admittens eius, quod supponeretur per ipsam Apoloticam. Sedem gestum, cuius tamen perfecta, & speculat probatio non habetur. Potissimum vero, ubi agitudo de supprimendis Episcopatibus, & Ecclesiæ Cathedralibus, cum id non nisi ex magna cauā, & in Concilio, prævio maturo examine in Congregatione Concistoriali fieri solcat, codem modo, quo habemus in novis erectionibus, que sunt magis favorabiles, ac facilius concedende sunt ex supra deductis in *Burgenses* erectionis, discr. precedentem.

Omnique difficultas in proprio cessare videtur stante continuata observantia Sedi Apolotica, dum tam in actibus concistorialibus quam in Cancelleria occasione exper-
ditionis literarum, ac solutionis emolumentorum offici-
um, habent tanquam duas Ecclesiæ, etiæ observantia
supra in *Syponia*, discr. 2. Accedente etiam observantia de fa-
cio circa denominationem utriusque Ecclesie tam per conti-
nuam, quod evidenter excludit unionem subiectivam, cuius nomi-
nem, & titulum prioris Ecclesie, illamque faciendo membra, ac simplex prædium alterius.

Levissimum demum, nulliusque penitus momenti vide-
batur alterum argumentum deductum à confessione, seu enunciacione creationis hujus Collegii, Quoniam in his, que non pendent ab animo, & facto ipsius confitentis, fed à factō alieno, vel à dispositione juris, confessio nullum gradum probationis constituit. Ut etiam in rebus minorib⁹ momenti passim receptum habemus, potissimum, & frequentius in materia fidei commissaria, quod si quis fateretur fidem commissum durare, seu bona esse illi subiecta, non per hoc exinde refutari fideicommissi probatio, si aliunde non conferat. Potissimum quia confessio clericorum unius Ecclesie prejudicare non potest universi diecœsi, ac etiam quia hujusmodi narrativa frequentius fuit per Curia procuratores, fuit expeditores de his non bene informatos, atque narrare solitos illam diecœsim, à qua tanquam residenziali Episcoporum, illi vulgo, & de facto denominatio-
nem habent, ut adverteat in supra allegatis decisionibus 108. & 222. par. 11. recent. & apud Rojas decr. 373. & 423. in fine decr. 17. n. 9. par. 7. & decr. 196. num. 28. par. 1. & frequentes.

Argumēntum vero hujusmodi subjectiva unionis, quodque ista diecœsi *Civitatē*, effet effectus membrum alterius Collegii, ex parte scribentia per Capitulum, & aliquantul enunciata in diecœsi decisionibus, sunt levia, & nullius momenti; Triam ponderati solent; Primo omnimoda deſtructio Capituli hujus Cathedralis *Civitatē*. Secundo unio eius beneficiorum, & dignitatis beneficis & dignitatibus alterius Ecclesie. Et tertio confessio illius Collegii in ere-
tione, quod effet diecœsi *Ampurien*.

Quo enim ad secundum, actualis deficiencia Canoniconum non tollit qualitatem cathedralicam, seu collegiativam, que ita habuit adhuc durate, & existere dicuntur; Innoc. in cap. poſſiblitas, m. 1. nr. patr. & carteri per Merlin. decr. 87. n. 14. & per Adden. ad Birnat. decr. 255. num. 6. cum sequent. Atque ita docet praxis, cùm præfertur in Italia quoniam plures habeant Cathedrales, & Civitates respectu omnino difformes, cum aliis Cathedralibus actualibus unitas, quarum qualitatibus retinet suam prærogativam, ac fines difformes, ut præſertim est *Saracena*, unita cum *Campaniæ*, quoniam ista est in rerum natura, & altera non; Ita pariter *Vulva*, cum *Sulmonam*, *Cameram*, cum *Nazarenam*, & *Montis Viridis* &c. Aliaque respectu Cathedrales non unitas, quam tamen Civitas non est amplius in rerum natura, neque actualē Capitulum adit, ut etiam præfertur insignis, spacioſa diecœsi *Capitanum*, & *Cannam*, *Anglon*, *Theloneum*, & similes, & sic istud argumentum nullius est momenti.

Quo vero ad secundum deductis hoc edem sit. & in altero de juriſdictione, occasione territorii separati, & Nullius, receptum, ac indubitate principium sit, quod ad solum Papam singulariter, ac privativer quod omnies speclat Ecclesiæ Cathedrales erigere, vel supprimere, ac territoria dividere, vel unire, Idcirco prorsus vanum est ex hujusmodi actibus gestis per Episcopos, vel alios inferiores id deducere, cum foliis illi deferant possit pro conjectura, & admittens eius, quod supponeretur per ipsam Apoloticam. Sedem gestum, cuius tamen perfecta, & speculat probatio non habetur. Potissimum vero, ubi agitudo de supprimendis Episcopatibus, & Ecclesiæ Cathedralibus, cum id non nisi ex magna cauā, & in Concilio, prævio maturo examine in Congregatione Concistoriali fieri solcat, codem modo, quo habemus in novis erectionibus, que sunt magis favorabiles, ac facilius concedende sunt ex supra deductis in *Burgenses* erectionis, discr. precedentem.

Omnique difficultas in proprio cessare videtur stante continuata observantia Sedi Apolotica, dum tam in actibus concistorialibus quam in Cancelleria occasione exper-
ditionis literarum, ac solutionis emolumentorum offici-
um, habent tanquam duas Ecclesiæ, etiæ observantia
supra in *Syponia*, discr. 2. Accedente etiam observantia de fa-
cio circa denominationem utriusque Ecclesie tam per conti-
nuam, quod evidenter excludit unionem subiectivam, cuius nomi-
nem, & titulum prioris Ecclesie, illamque faciendo membra, ac simplex prædium alterius.

Levissimum demum, nulliusque penitus momenti vide-
batur alterum argumentum deductum à confessione, seu enunciacione creationis hujus Collegii, Quoniam in his, que non pendent ab animo, & facto ipsius confitentis, fed à factō alieno, vel à dispositione juris, confessio nullum gradum probationis constituit. Ut etiam in rebus minorib⁹ momenti passim receptum habemus, potissimum, & frequentius in materia fidei commissaria, quod si quis fateretur fidem commissum durare, seu bona esse illi subiecta, non per hoc exinde refutari fideicommissi probatio, si aliunde non conferat. Potissimum quia confessio clericorum unius Ecclesie prejudicare non potest universi diecœsi, ac etiam quia hujusmodi narrativa frequentius fuit per Curia procuratores, fuit expeditores de his non bene informatos, atque narrare solitos illam diecœsim, à qua tanquam residenziali Episcoporum, illi vulgo, & de facto denominatio-
nem habent, ut adverteat in supra allegatis decisionibus 108. & 222. par. 11. recent. & apud Rojas decr. 373. & 423. in fine decr. 17. n. 9. par. 7. & decr. 196. num. 28. par. 1. & frequentes.

Argumēntum vero hujusmodi subjectiva unionis, quodque ista diecœsi *Civitatē*, effet effectus membrum alterius Collegii, ex parte scribentia per Capitulum, & aliquantul enunciata in diecœsi decisionibus, sunt levia, & nullius momenti; Triam ponderati solent; Primo omnimoda deſtructio Capituli hujus Cathedralis *Civitatē*. Secundo unio eius beneficiorum, & dignitatis beneficis & dignitatibus alterius Ecclesie. Et tertio confessio illius Collegii in ere-
tione, quod effet diecœsi *Ampurien*.

Quo enim ad secundum, actualis deficiencia Canoniconum non tollit qualitatem cathedralicam, seu collegiativam, que ita habuit adhuc durate, & existere dicuntur; Innoc. in cap. poſſiblitas, m. 1. nr. patr. & carteri per Merlin. decr. 87. n. 14. & per Adden. ad Birnat. decr. 255. num. 6. cum sequent. Atque ita docet praxis, cùm præfertur in Italia quoniam plures habeant Cathedrales, & Civitates respectu omnino difformes, cum aliis Cathedralibus actualibus unitas, quarum qualitatibus retinet suam prærogativam, ac fines difformes, ut præſertim est *Saracena*, unita cum *Campaniæ*, quoniam ista est in rerum natura, & altera non; Ita pariter *Vulva*, cum *Sulmonam*, *Cameram*, cum *Nazarenam*, & *Montis Viridis* &c. Aliaque respectu Cathedrales non unitas, quam tamen Civitas non est amplius in rerum natura, neque actualē Capitulum adit, ut etiam præfertur insignis, spacioſa diecœsi *Capitanum*, & *Cannam*, *Anglon*, *Theloneum*, & similes, & sic istud argumentum nullius est momenti.

Quo vero ad secundum deductis hoc edem sit. & in altero de juriſdictione, occasione territorii separati, & Nullius, receptum, ac indubitate principium sit, quod ad solum Papam singulariter, ac privativer quod omnies speclat Ecclesiæ Cathedrales erigere, vel supprimere, ac territoria dividere, vel unire, Idcirco prorsus vanum est ex hujusmodi actibus gestis per Episcopos, vel alios inferiores id deducere, cum foliis illi deferant possit pro conjectura, & admittens eius, quod supponeretur per ipsam Apoloticam. Sedem gestum, cuius tamen perfecta, & speculat probatio non habetur. Potissimum vero, ubi agitudo de supprimendis Episcopatibus, & Ecclesiæ Cathedralibus, cum id non nisi ex magna cauā, & in Concilio, prævio maturo examine in Congregatione Concistoriali fieri solcat, codem modo, quo habemus in novis erectionibus, que sunt magis favorabiles, ac facilius

strationis Ecclesie, Sede vacante, vel impedita. Quoties utrinque Ecclesia Capitulum actualiter exsift, casus, tam theoricè quam prædictè est indubitanus, quod scilicet quodlibet Capitulum proprium deputat Vicarium, siueque dicere ceterum administrat, ita docente communè, & inconclusa præxi, atque tanquam abolutum supponunt Mandol. Gratian. & ceteri iuri supra, & habetur in *Ackerniana*, & *Materanen* sub tit. de *Jurisdictione*, vel sub altero de *electione*, & alibi. Sola vero dubitatio ratio in hac facili specie posse cadere videtur ob actualē deficiētiam Capituli huius Ecclesie, unde proprie non remanet, à quo hujusmodi actus explicari possit. Verum omnino verius credebam non ex parte huiusmodi unionem dicitur consuetudinē translatam esse in dictum alii Capitulum, quoniam posita dicta qualitate unionis è quæ principali, per quam, excepta unitate Episcopi, in reliquo omnibus, ita Ecclesia iudecēt, haec iudicēt, & sententia eius, & dictio, exinde sequitur, ut id Capitulum *Ampliū* remaneat omnino extrahendum, nullamque urgeat iuris dispositionem vel rationem, ob quam tales ei competere. Liceat enim discurrere confidere, ut inter iuris Ecclesie earumque Capitulo ob hujusmodi unionem dici possit contracta quadam societas, seu communio, ob quam quilibet ex locis dicitur possidere totum pro eius quota, unde proprie non ex locis impedito, alter totam rem communem possidet & administret, quod nulli videbat unicunq; fundamentum in bona iure pro ipso Capitulo considerabile. Attraem illud non videbar tum, deficiente hoc præsupposito communione, que per hujusmodi unionem eae principali nulla contraria dictio difficultate negotiis poteſtit, ut bene advertit præteriti in *Cœnaten. Landmoran.* 19. Junii 1656, coram *Albergato*, post collat. Bon. decr. 35. & in aliis.

At etiam quia cum non agatur de continuo exercitio iurisdictionis juxta materiam, textus in d. cap. auditis, de scripto, sed de materia discontinua & contingente juxta causas vacationis, qui fapsius longa spatia inter unum, & alterum habere soleat, idcirco peculiariter etiam obstantia dictarum clausularum, adhuc in puris terminis iuri communis difficil est in ea materia concludere præscriptionem contra Metropolitatum succelforem venientem jure suo & independenter a prædecessoribus, quorum negligenter ei prædicare non potest, ex iis, que in similibus ac minoribus terminis fiduciis, vel jurisprudentiali, genitili cum similibus habentur apud Peregr. de script. art. 41. num. 16. & seq. Gratian. de script. 557. num. 44. Ciarlin. contro. 107. numer. 61. & seq. Rota decr. 220. num. 26. par. 11. recent. Ultra quando sumpius effet punctus principalis, quod scilicet illa iuri declaratur aque principali, cesaret in radice occasio questionis, quoniam juxta consilium, quod pariter Ego dabam per eisdem Canonicos dicitur Ecclesia Collegia, alioquin clericos hujus decessus, imperatori poscent anti-canonicatus, seu dignitatis, atque ita reintegri Capitulum actualē, quo exsistente, omnes ista questiones cessafer, non obstante quacunque posseſſione, & obseruantia tanquam causativa durante impedimento dicti proprii Capituli, quo sublato sine dubio cesaret.

Atque exinde dicebamus de facili refutare posse reintegram ad Archipresbyteratum, alioquin dignitatis, & canonici unitis, cum ita patiter in radice tollerentur ac cefare omnia fundamenta, quibus innuitur superioris enunciata ultima decisiones super Archipresbyteratum coram Bichio, & que sunt imprefca. decr. 433. par. 9. & 354. par. 10. recent. Et parvissim cefaret etiam in radice dicta altera quota, seu ultima inspectio præcedentis, de qua infra. hoc ed. tit. de script. 17. De iis tamen penultima, & ultima inspectio obtem sollem actum fuit, cum principalis discursus percureret dictum primum ac magistralem, punctum unionis, ac alterum iurisdictionis sede vacante.

ANNOT. AD DISC. VII.

D E hac materia unionis atque principali plurimum Cas-tedralium, seu Metropolitanarum, earumque iuribus, & præminentia inter se ipsas, earumque Capitula, vel quod Episcopum reflectere, habetur actum sub tit. de *Canon. Capitulo*, dicit. 26. & in *Miscell. Ecol.* dicit. pariter 26. & in *annos. ad Cor. Trid.* dicit. 7. & 8. ubi etiam generaliter de unionibus beneficiorum, & Ecclesiis inferiorum, de quibus latius, ac plures in sua fede sub tit. de benef. 7. vero dierius excitavit Civitatem, ideoque introducta fuit causa in Rota coram *Vbago*, & quatenus contingat rem disputeri me feriente, habebitur forte infra in hoc Supplemento discursus particularis.

ALL

ALIPHANA COLLEGIATÆ.

PRO CAPITULO PEDIMENTONIS
CUM ECCLESIA CASTRI,
ET VALLATÆ.

Quando Ecclesia dicitur Collegiata ex soli signis non docte de Erectione. Ad quem pertinet Collegiatæ erigere. Et an illa facultas competat Ordinatio, & quatenus constet de Collegiate, an quando dici possit Collegiata insignis, & de istis requisitis.

S U M M A R I U M,

- 1 *Fatti series.*
- 2 *Capitulari vocatio odiosa non defaci concedenda.*
- 3 *Ad Sac. Congregationem rituum pertinet dicere controversias præminentiarum, & Rota ejus declarationibus deferit.*
- 4 *Gratia aperitionis, vel reuelationis literarum quando concedenda.*
- 5 *Signatur & stylus cognoscendi de meritis, & de satione.*
- 6 *An Episcopus possit erigere Ecclesiæ Collegiatam, & num.*
- 7 *De legiis exclusivis Collegiate.*
- 8 *De eis quod collegiatis signis equivocis.*
- 9 *De eadem conclusione, de quam 6.*
- 10 *Collegiatis de quæ titulo explicito probatur per signa.*
- 11 *Qualis signa univoca, & qualia equivoca, & quomodo in materia procedendam.*
- 12 *Omissio missæ conventionalis an excludat Collegiate.*
- 13 *Titulus diversus an quando praedictæ, & tollat possibiliter inutili maliors.*
- 14 *Quando dicatur Collegiata insignis.*

D I S C. VIII.

C Unob. infalibilitatem aeris *Aliphane* Civitatis, illius Episcopos pro majori parte anni restare iocant in diecesano Oppido. *Pedimentonis*, atque in successive functiones pontificales pro majori parte peragere, in eisdem officiis collegialitatæ exclusivis, illa preferent, quo huius Ecclesiæ Canonicæ solit non esset quodlibet rectificare Officium Divinum, & horas canonicas, minime Missam conventionali, cum hec solum agerent in diebus festis, in quibus etiam in parochialibus, vel alias simplicibus Ecclesiæ non Collegiatis hujusmodi functions peragi solent.

Nique attendi debet dicebant aliquæ collegialitatæ signa, sicut sunt filigilli, & arca communis, Syndicus, seu Oconomus. Congregations capitulares, & similia, quoniam ut in specie antiquioribus allegari firmatur in *Venisa*. *Archipiscopatus coram Carillo* inter suas decr. 31. & 60. alias decr. 143. & 216. p. 7. & latius in *Materanen*. *Archipresbyteratus coram Carraldo*, art. 147. p. 10. rec. ac habentur in *Materanen* sub tit. de *Jurisdictione*, dicit. 13. in *Vicentina Subdit. de Beretis*, seu de paribus, & aliis, cum in Ecclesiæ etiam parochialibus plures beneficiari, seu portionarii alias presbyteri participantes adesse soleant, frequenter etiam in magno numero. Hinc refutat, quod Capituli quondam figuratae facere videantur, multoq; actus gerere Collegiis convenientes, cum in effectu sunt simplices congregatioes beneficiariorum, seu cappellanorum, & sic sunt signa univociva.

Ex fortissimum adminiculum resultans à numero præfinito, & nuncupatione Canonorum, cum prima dignitate, honorifica etiam insignia gestantum, respondebant id frequentius contingere ex usurpatione, seu concessionibus Episcoporum, quibus haec facultas non competit, juxta ea, quæ in specie habentur in *d. Marsicen*. *etiam in Accerni, residentia*, & *Vicarii*, sedem tit. de *Jurij* dicit. discr. 24. atque in *pax etem* *Venisa*. & *Materanen*, in quibus pro non collegiatae responsum fuit, & tamen concurrebat determinatus numerus aliquarum dignitatum, que conferri solet in titulis, & cum insignibus, sed dictum fuit esse signum univocum non concludens.

Hic tamen non obstabitibus, reflectendo, ut dictum est, ad solam veritatem, ita dicere habuit huic Ecclesiæ afflere pro firmitate & obseruantia eorum, que per Sac. Congregationem determinata fuerant, Distinguendo siquidem controversiam in duas inspecções, unam super collegiate in genere, alteram, ea posita, super qualitate insignis; Quatenus pertinet ad primam, licet ex mente canonum, ac sensu antiquorum Canonistarum, verius effet, etiam Episcopis competere facultatem engredi Ecclesiæ Collegiatæ, atque in quadam jure non licebito resultante a *Datare*, & *Cirice* usi, admittebant in praxi receptam esse contrariantem.

T opim

opinonem, à qua in consilendo, & judicando recedendum non est, ut scilicet id non nisi Apostolica autoritate fieri valeat, sed ubi non agitur de acta recenti, sed alias non constat de negatione dicta Apostolicae autoritatis, prout constabat in allegatis *Aeterni. & Maficen.* quia nempe agatur de facto antiquo, quod incertum sit quia autoritate sequuntur factum est. Tunc recte legitima credio allegati potest sequi justificatione, quam suffici ducere ex signis & actis que justificationis, ad communiter notata per Hoffmannus bussilam denotantibus, ad communiter notata per Joannem Anfr. Abb. & alios in c. nobis de Jure patr. Maicardi de probat concil. 584. Capitularem. dec. 141. p.1. Caval. dec. 266. n.5. R. oj. in Terdon. dec. 293. dec. 221. p.6. rec. Add. ad Buratt. dec. 455. & admittitur in d. Maficen. 147. p.10. rec. ubi lat. de materia.

Quare ita quaevis videtur potius facti quam juris, non 11 de facili uniformem & generalem admittens determinatioinem, pendente ex singulorum causum particularibus circumstantiis, & quibus ad initia conjecturalium, & administrativarum probacionum, eadem admittenda in uno causa sufficiente, & in altera non. Omnes etenim scribentes pro administris propriebus ponderant, sicut illud, arcum, & mas- 12 sum communem, syndicum, congregaciones capitulares, celebrationem missae conventionalis, & similia, & tam tamen frequens experientia docet, omnia hæc signa esse equivocata, ea que verificari in similibus parochialibus, seu matribus, & receptibus, ex quibus iuxta locorum qualitatibus plures adfunt, praeterit in Italia (in qua Cathedrales sunt frequentes & exiguae), facientes mox figuram quam faciunt Cadheras primariae. Unde in hac parte bene dicentur scribentes in contrarium, idque huicmodi figura generalis, sed sequentia connectenda sunt cum aliis signis univocis, & specialibus, cum regulari in administris perpetuo attendenda, ut singula que non possint &c. Et quod magis, ponderanda ea, que ligunt in contrarium, ad effectum defundunt preponderant, ut concipiatur ex allegatis decisionibus *Venien. & Maficen.* coram *Carilo & Corrado* super collegialitas ex- clusione, quoniam licet concurserent multa collegialitas signa, plus tunc fortiori urgeant in contrarium, circa enunciatorys & tractatus, & quam tenuis circa obliterantem ejus, de quo ibi erat quæsto, super provisione scilicet Archipresbyteratus, quem confundebatur, an esset necne prima dignitas Collegiate, cadens sub reservatione regule tertie hodie quæsta.

Applicando igitur ad rem, ultra dicta signa generalia, sicuti syndicarum, & masti communis, congregationum capitularium ad sonum campane, & similia, tais urgabant præsumptius numerus Canonistarum, eidemque numeri qualitas, ex frequentiori usi congre. Collegialitas, nec non antiquis plus insignium ac antiquis & frequentes enunciatorys, tam in synodis, ac aliis officiis Episcoporum, quam in literis Apostolicis; Et quod magis est, obliterantia circa fixam reservationem Apostolicam Archipresbyteratus, qui tanquam prima dignitas in Collegiate juxta regulam tertiam, seu quartam, per Sedem Apostolicam semper provideri conveuit; Prout etiam Canonicatus provideri conveverunt in titulum à Sede Apostolica, vel Ordinario reflective juxta regulam mensuram, absque eo quod in contrarium urgent signa exclusiva. Unde propter dicta decisiones *Maficen.* & *Venien.* ac similes facta comparatione causum, potius huic parti assister videtur per argumentum à contrario; Magni etiam faciendo eam circumstantiam ferè continuo referendaria Episcopi, ita ut facta ista, potius Ecclesia Cathedralis figuram facere videatur.

E vero, quia in contrarium ut supra deducebantur, non videbantur considerabilia, seu præponderantia, Omnia enim celebratio missæ conventionalis in diebus festiatis partim concludit, nam etiam in ipsam Urbe habemus plures Collegias, in quibus non nisi diebus festiatis missa conventionalis celebratur, itut enim signum quotidiane celebratiois dictæ missæ, & officii, bene procedit affirmativa, sed non concludit negativa, cum in proposito deferri solet confluenter.

Et quod justificationem alterius tituli diversi, antique scilicet erectionis in parochiale, cum aliquo numero beneficiorum, Tunc unus titulus præsumitur melior, ac dicitur alterius tituli exclusivus, quando principaliter producitur ab ipsa parte tanquam unus titulus, siue intentionis principale fundamentum, quodque unus titulus fit cum altero incompatibili, irat unus fit alterius exclusivus, ut bene per *Lanar.* cap. 94. Gregor. & Add. dec. 333. Rot. dec. 29. p.6. rec. cum aliis in Sabini, libris de Regal. dif. 47. ubi magis ex professo de ita conclusione.

ANNOT. AD DISC. VIII. & IX.

Partiter in istis causis alia sequita non est disputatio, que mihi immotetur. Et de hac materia erectionis Collegiae, five probacionis habetur d. tit. de benef. dif. 14. & infra in *Vigilans.* dif. 51.

MESSANEN. ERECTIONIS COLLEGIAE

PRO ECCLESIA S. MARIE
TORTORETI,

CUM ECCLESIA S. NICOLAI.
*Causa disputationis in Rota decisus pro Ecclesia
S. Nicolai.*

Erectione Collegiate an concedenda sit Ecclesiæ filia- li, seu inferiori in præjudicium Ecclesiæ Marricis, seu digioris. Et quatenus concessa sit, que requirantur pro huicmodi concessionis justificatione, & exequitione, Et de effectibus exinde resultantibus.

S U M M A R I U M .

1. *Facti series.*

2. *Decisio causa.*

3. *De punctis, seu inquisitionibus controversie.*

4. *Si Ecclesiæ filialis & inferior novum collegiatum, seu ex hoc decretum statutum affimat, præcedit eius matricem, seu dignitatem.*

5. *Etiiamsi non adesse derogatio juris tertii, vel adesse clausula sine prædicio.*

6. *Si eadem dignitas, vel qualitas postea obvenit digniori, non per hoc præcedat illum, qui alias minus dignus, qualitatibus obvenerat.*

7. *Declarator.*

8. *Littere Apostolicae sunt justificanda, ut executionem merentur.*

9. *Quando omnia in litteris narrata sunt justificanda, & que non est.*

10. *Fallicitas expressorum quando non viriet.*

11. *Quoniam rescripta substantia erectionis Collegiate.*

12. *Narrativa confirmationis populi, de quo populo intelligi debet.*

13. *Quo modo confidetur incrementum Divini cultus.*

- 14. *Petita reintegrationi supponit possessionem panes alium.*
- 15. *Suffici jusificare narratio amicorum de facto.*
- 16. *Gratia que scandalam parere posuit, sicut retractande.*
- 17. *An & quando ad executorem pertinet inspicere de gratia virtus non legali.*
- 18. *Principi offi picandum, & interim ab exequitione abstinendum.*

D I S C. IX.

Pars II. De Praeminentiis, &c. Disc. IX.

291

sat is mitabar ad eos deferriri in Cesari angustiana Cathedralitatem, de qua supra, hoc eodem tit. d. 16. Cerum est, quod dicta Ecclesia S. Nicolai, in Collegiatam præcedenter jam erecta, quamvis alias esset filialis, & inferior, ita effeta erat dignior, & major, ob novam supervenientem maiorem qualitatem, novumque statum, diversi ac majoris ordinis, juxta magistralem pastime receptam dec. 1445. Seraph. ubi firmatus id procedere, quamvis nova erectione nullam continerer derogationem juris tertii, ac regulæ de jure tertii quæfido non tolleret, quoniam cum huicmodi gratia sint perniciete, & de fide natura præjudiciale, idem dicta derogatio non requiritur, ut habeatur etiam in Burgos. erectionis, hoc eodem tit. d. 16. & in aliis.

Quinimo, etiam adesse expresa præservativa clausula, sine prædicio, adhuc tamen illa in proposito non est operativa, quia intelligitur in aliis, quam in expressis, ac is, que de jure, ac natura rei resulant, Et consequenter ubi etiam ista alias major, & dignior Ecclesia in statu parochialis hunc novum statum collegialitatis assumpsisset, attamen cum esset posterior, non potuerit præsentiam prætendere, cum in hoc novo, & diverso statu dicta altera Ecclesia esset antiquior.

Si enim junior, seu inferior Episcopus efficerent Archiepiscopum, utique præminentiam obtineret supra Episcopum alias antequam, & dignior, qui si deinde Archiepiscopum pariter crearetur, locum cedere deberet dicto Archiepiscopo prius crearo, quamvis in statu Episcopali ille posterior Archiepiscopus sit antiquior, & dignior, quoniam attinet curia concursus in hoc novo, & diverso statu majori, non curato statu antiquiori, nisi promoto utriusque ita sequeatur, quod licet naturaliter, & de facto diverso tempore sequitur effet, attamen reputaret contemporanea, quo causa tantum inter iniunctorum promotores attendunt antiqua præminentia, ut contigit in promotionibus Cardinatum, quoniam si in eodem Concistorio eademque promotione aliqui declararentur, alii reverterentur in pectora. Tunc illi, qui reverteruntur, fuit, quamvis ex temporis intervalllo, & ad annos publicarentur, utpote ex tunc promoti, suum occupant locum, & præcedunt iam antecedenter declaratos, qui dicuntur Cardinales ab initio, atque hæc causa publicatio nihil facit de novo, sed solum aperit quid jam factum sit, & inf. fuxa textum in l. ades 7. ff. de acquir. rendom. ubi ponunt exemplum exequientis gena apicis & habetur prætentum actum *fuit tit. de pensionib.* ut in proposito penitentia, quæ super Ecclesiæ in Concistorio referatur pro una, vel pluribus personis nominantis, quæ si nominationes diversis temporibus sequantur, non tamen exinde aliqua resultat prælatio, sed jure retroactionis omnes dicuntur aequales, & contemporanei, nisi alias exprese cautum sit, ex ibi deductis.

Quo vero ad alterum punctum disputatur in Rota super deneganda executione litterarum huicmodi erectionis, non dubitabatur de jure litteras prædictas esse jullificandas, ut executionem merentur, ut ultra generalia, de quibus sat frequentes in materia beneficii, in his terminis specialibus patet ex decisione 258. 283. & 284. port. 7. rec. ubi disputatur de confimili erectione Collegiate, quam Inquisitor Meleventanus executi reculaverat, unde causa commissaria in Rota, eodem adamissim modo, quo in prædicti sequitur sit. *Et in una Syraugana præminentiarum Gregorius X. II. exercevit in matricem Ecclesiæ S. Agrippe Oppidi Minci, te opponentibus Ecclesiæ S. Petri, & S. Matricæ, commissa fuit causa in Rota, que sub die 26. Februario 1586. coram Babulo respondit gratiam non esse justificatam, & non mereri executionem cum similibus.*

Quare disputatio pincetus erat in eo, an, & que narrativa partes essent justificandas, quoniam dicebant scribentes in contrarium, & bene, tunc omnia in litteris narrata jullificanda esse, quando quellibet narrativa de per se non sufficiat, itat exinde resultat finis conservandi antiquam præminentiam, cujus respectu huicmodi oppositio fierebat; Et secundum in Rota, An dictæ litteræ essent sufficienter justificatae, itat merentur executionem necne, & que partes narrativa in huicmodi executionibus ad eam validatatem, & executionem pernecesse justificari deberent, & que non.

Quatenus igitur pertinet ad primum punctum, de quo actum fuit solum in congrebatione, & aliquatenus coram Datario, an expedire impetrare confimili erectionem, a Dataria jam oblatam, itat exinde resultat finis conservandi antiquam præminentiam, cujus respectu huicmodi oppositio fierebat; Et secundum in Rota, An dictæ litteræ essent sufficienter justificatae, itat merentur executionem necne, & que partes narrativa in huicmodi executionibus ad eam validatatem, & executionem pernecesse justificari deberent, & que non.

Quatenus igitur pertinet ad secundum punctum, de quo actum fuit solum in congrebatione, & aliquatenus coram Datario, Ego scribem pro Ecclesia Matricæ S. Matricæ, fui inno-

- 4. *to, cui ceteri adhaerent, istam esse diligenter cum inani sumptu non profituram, quoniam quicquid errone dicat Vaneius, conf. 10. in Canonice, cuius authoritatē proinde*
- 5. *Card. de Luca, Lib. III.*

T 2 lum

Jum circa congaudetem, & populi frequentiam, sed etiam circa iudicium populi consolationem, & desiderium divinum, quae cultus incrementum, quorum neutrum iustificabatur, quoniam in facto constabat, majorum partem populi vivere sub cura Ecclesie Sancte Mariae, & consequenter tristitiam, & afflictionem de hoc potius sentire. Nullumque refutabat Divini cultus incrementum, dum etiam ante hujusmodi creationem, ad instar Ecclesie Collegiatæ, missa conventionalis, aliaque Divina officia celebrari solebant, itidemque aterant sacerdotes, & clerici, ita ut ex hujusmodi status innovatione, neque in numero ministrantium, neque in ipsius ministeriorum minutiis in augmento distributionum, vel emulmentorum adeflet tale incrementum.

¶ Verum, reflectendo ad veritatem, ita videbant parum tuta fundamenta, unde propterea dicta resolutio probabilis via est, quoniam duo videtur hujusmodi erectionum requisita substantialia, quae Papam movere solent ad gratiam concedendam, scilicet congaudos, & populi frequentia, seu qualitas, justa formulam possum per Pitt. Corr. is. praxi benefic. lib. 2. fol. num. 4. & habetur in specie apud Scapa. dec. 320. n. 1. & d. dec. 258. num. 9. cum seqq. par. 7.

¶ Reliqua vero provenient ex confute formulario, & ad cohenectionem. Et etiam quia de natura erectionis necessarii ista inesse dicuntur, quo ad consolationem filii, populi iudicium Ecclesie, cui praeminentialis qualitas conceditur. Et sic directive de populo illius, non autem de illo aliarum Ecclesiarum, seu totius loci in universum; nam alias numerum hujusmodi gratia essent verificabiles, cum ipsa supra sint de sua natura prejudiciales, arque posita lute super gratia exceptione, pernecester supponere oportet oppositores, quibus eorumque subditis, & adherentibus id parum gratia existat.

¶ Et quod cum, adhuc ille incrementum recipere dicuntur, quamvis eius causa de facto non alteratur, dum alteratio refutatio ratione habitus, seu necessitatis, quoniam Missa conventionalis, aliaque divina officia, que prius erant in facultate, ita evanescunt.

Objicitur quoque de vita subreptionis, vel obrepitionis, ob narratum qualiter matricitatis, que movere potuit Papam, ita agnoscunt nemini praedicature dum circumscripta, etiam haec nova qualitate, tanquam Ecclesia maioris super alias praeminentias habeat. Verum, & hoc erat leve fundamentum, quoniam narrata non fuerat matricitas actualis, ejusque pacifica posse de presenti, sed solum pretensione hujusmodi antiquae qualitatis, cum pendentia litteris in Rota super reintegram, que supponit postulationem peccatis alios existere, dec. 523. n. 4. & 595. n. 1. & 2. apud Pothe, de manu. & passim, ideoque sufficit narrativum justificari de facto, eo modo, quo sequuta fuit dec. 305. n. 11. p. 9. rec. & in materia beneficiali frequenter.

Influebamus denum super scandalum, & inconvenientibus, de quibus, juxta ejusdem Archiepiscopi relationem, ex hujusmodi innovatione fatus timerat notetur, unde propterea dicebamus, gratias, que scandalum patet, possunt, exequendas non esse, sed retractandas, ac cap. cum remeatur, de prebendis, bene Oldrard. conf. 262. n. 2. in fine, ibi, quia ex hoc populari dictum graviter scandalizans, & proper scandalum nedum fatum Episcopi debet cessare, sed etiam gratia Domini Pape. Sed pariter istud erat fragile fundamentum, & praeternam in Rota, quoniam ad iudicem, cui commissa est gratia executio, pertinet solum impetrare, an illa est etiже justificata, ita ut juxta transire mereatur executionem, non autem impetrare de ipsis, quae politicos ac prudentialios reflectunt percutiunt. Potissimum vero ubi Princeps qui gratiam concessit, est praefens, unde ad eum promptus est recurris, cum per executorem de hujusmodi motivis refutetur haberi debet Princeps absente, ad effectum cum certiori apud inconvenientibus, vel respectivo praedictis, quoniam

Principi illi replicandum, ac interim a gratia per eum concessae executione abstinentum, quoties conflat probabiliter eundem Principem de facti circumstanti certioratum non fuisse concessum, vel effi retractandum, ut certe allegatis Ringeric conf. 24. Farinacc. q. 97. n. 39. Cyriac. conf. 69. n. 13. Apont. de potest. Proreg. tit. de abundant. Civitatis. § 3. n. 14. & seq. Capye. Latt. dec. 190. num. 31. & practicamus quotidie in Cardinalibus Legatis Papæ replicantibus, ac interim abuentibus ab exequendas gratis per eum concessis, frequentius vero in Proregio Reginorum utriusque Siciliae, & Gubernatore Mediolani super gratias a Rego Catholico concessis, atque inter plura frequentia exempla meo tempore practicata, illud prefertur Emetom habui per manus, concessionis facta per Regem Catholicum Principi Nicolao

Ludoviso de Principatu Salerni, quoniam Comes de Ogareto Prorex Neapolis, denegando executionem, Regi replicavit, atque non somnis prima replicatione, secundam adiecit post reteritos optimes, ita & taliter quod concilio effectum fortia non fuit. Potissimum vero ac extra controversiam in hac facti specie, quoniam hec oppositio facta era Papæ, seu Datario, qui est ejus organum, & tamen ea neglecta remissa fuit exequento ad Rotam, prout de jure.

Multa etiam ex ha parte dicebant circa insufficientiam doxis, ob vincula & malas qualitates bonorum, de quibus tamet utpote in facto consistentes, non pertinebat ad Advocatos agere, sed adhuc Rotam vixit fuit, objecta nullam, vel modicam habere sufficientiam ad effectum, de quo agebatur.

MEDOLANEN. ERECTIONIS CONFRATERNITATIS.

ET ALIE CONTROVERSIA ALIARUM DIOCESUM INTER PARTES RESPECTIVE, UT INFRA.

Causa disputationis in Sacra Congregationibus Concilii, Episcoporum, & Rituum, & decimum, ut infra.

An & quando uni Ecclesie, Collegio, Confraternitati, vel persona competat jus, seu praeminentia, impedienti alteram, ne easdem celebret solemnitates, seu cadem utatur denominatione, vel titulo, alioquin actus praeminentiales consimiles exercat.

S U M M A R I U M.

1. Falsi series.
2. De constitutione Gregorii XIII. moderataria privilegiorum regularium concordum per Pium V.
3. De intelligentia constitutionis Pii V. super congregatione Rosarii.
4. Autoritati Ordinarii loci non confetur in privilegiis derogatum.
5. Regulares dicuntur ministri Episcopi, ejusque subdit in concernentibus Divinorum ministrorum populo.
6. Congregations, & confraternitatis non nisi de Ordinarii loci licentia eriguntur.
7. Quomodo intelligenda sit privilegio Religionis Sancti Dominici circa Rosarium.
8. De constitutione 115. Clement. VIII. non erigendi plures confraternitatis demum tituli, vel infiniti.
9. In eadem Ecclesia permittenda non est erigere plurimum Altarium ejusdem Invocationis.
10. An quis possit prohibere alteri ejusdem nominis, vel cognitis nominis?
11. De distanza servanda inter Ecclesias, & Monasteria.
12. De conclusione, de qua n. 8. & quomodo illa praticari, ac intelligi debet.
13. Quatenus ejusdem instituti plures adjint confraternitatis, quomodo solemnitas, per eas celebrari debet.

D I S C . X .

Circa initia Advocacionis, quibus de Curia styllo hujusmodi in negotio magis congrua esse solent, plures tractavi controversias in Sanctis Congregationibus Concilii Episcoporum & Rituum, super praeminentias ecclesiasticas, praesertim vero in una Mediolanen. Cum enim in Ecclesia Collegiata S. Laurentii Mediolani, alioquin Ecclesiis, cum Archiepiscopi auctoritate erecta efflent aliqua Confraternitatis sub invocatione Sanctissimi Rosarii, se opposuerunt PP. SS. Dominici, præterentes hujusmodi erectiones fieri non potuisse, tum ob alias confraternitatis sub eadem invocatione, & titulo iam creatas & existentes, tum ex Constitutione. 86. Pii V. dispensante, ut non nisi de confessu Patrii Generalis dictæ Religionis ad hujusmodi erectiones procedi valeat, Unde introducta causa in Sacra Rituum Congregat, prodit resolutione pro plurimis confraternitatibus validam erectionem, dummodo tamen major solemnitas Rosarii diversis temporibus, & diebus respectivè ad tollendas confusiones ac simulationes celebratur.

In hac autem disputacione, scribentes pro dicta Ecclesia S. Laurentii alioquin Confraternitatis, seu Ecclesiis, duas con-

situem inspectiones, unam circa dictam Constitutionem. 86. Pii V. Alteram in terminis juris communis; Quod primam, quicquid sit, an hujusmodi Constitutione continetur sub generica abrogatione facta per Greg. XIII. successorem, Conf. IX.

§. 6. de privilegiis quae cum nimia liberalitate per Plum. V. Regularibus concessa fuerant, redactis ad terminos juris communis, & S.C.T. Adhuc admisit ejusdem Constitutionis subsufficiencia, dicebant, etiam cum sensu veritatis, eam procedere, ac intelligendam esse respectu alterorum Regularium, seu etiam facicularium inferiorum, ne licet in eorum Ecclesiis, vel capellis hujusmodi erectiones facere possent sine confusione illius Religionis, cuius ius illud particulariter institutum est; Secus autem ubi id sequitur cum autoritate Episcopi, seu alterius Ordinarii loci, qui pro animarum salute, vel populorum spirituali consolatione, ita expedire judicit, quoniam cum dicta Constitutione nullam Episcoporum, seu Ordinarii mentionem faciat, neque coram admissit authoritatem, ita temper in hujusmodi particulibus privilegiis excepta cenfetur, ex collectis apud Royas, dec. 218. & habetur occasio privilegiorum super exemptione frequentes fut. ut. jurid.

Diebant tamen, etiam cum sensu veritatis, istam esse questionem portis facti, quia juris, non admittentem primum in certam generali regulam, seu decisionem, qua tota pendet ex locorum qualitate, populi numero, more regionis, & aliquip facti circumstantis, ex quibus penderit, an id sit concedendum, vel denegandum. Unde propter ea in dicta Baren. Sac. Congr. Episcoporum, & Regularium, in qua controversia disputata fuit, id remisit arbitrio Ordinarii, Idemque sequitur in una Adrieni, que per me partie disputata fuit in Sac. Congregatione Concilii; Cum enim in dicta Civitate, nullas habent Parochias distinctas, cura animarum ab aliis distinctione promiscuus exercetur in Ecclesia Cathedrali, & in Ecclesia Collegiata Sancti Nicolai, quem utique numerum habet Clericum, Atque in collegiata eret effet quadam Confraternitas sub invocatione B. Mariae de monte Carmelo, cuius dies festivus cum magna solemnitate celebrari solet. Hinc ob nimiam simulationem inter haec duas Ecclesias & Capitulo vigentem, erecta futurum in cathedrali constitutis societas sub eadem invocatione, atque recurrente prima societate ad Sac. Congr. Concilii pro ea prohibita, attamen flante qualitate Civitatis ac populi numero, rejecta fuit oppositio, remittendo totum arbitrio Ordinarii, cum ea tamen lege ut solemnitas diversis diebus celebrari debet, ut etiam in Urbe fervatur, ut infra.

Si ergo multiplicatio admittatur in hujusmodi inferioris ordinis Civitatis, multo magis & indubitate in magnis & Metropoliticis prima clavis, in quibus, ut praesertim docet observantia Urbis, qua longe minorum habet populum, quam dicta Civitas Mediolanen. hujusmodi multiplicatio Confraternitatum, seu Congregationum ejusdem instituti passim praticatur, ideoque deferendum est iudicio Ordinarii, quod præsumit rationabile, donec constet de irrationabilitate, juxta ea que habemus in proprio iudicio Ordinarii in preceptione in concurso ad Ecclesias Patrochialis ad formam Concilii, cum similius.

In dicto vero Adrieni postquam determinata fuit, prima confraternita super utriusque Confraternitatis continuatione, illa exorta fuit super celebrationem festivitatis cum processione, alioquin solemnitas, quia cum id per utramque eadem die fieret, flante annulatione Cleri & successore populi, multa exinde resultabat inconveniens, unde propter ea rediuta delata ad eandem Sac. Congregat. Concilii, quanvis Ego scribem pro Collegiata, praefigitto, juxta Urbis observantia, quia longe minorum habet populum, quam dicta Civitas Minorum Conventualium epudem Civitatis illa jam aderat erecta, dum eadem Conf. 115. Clement. VIII. prohibet hujusmodi pluralitatem Confraternitatum, seu Congregationum ejusdem institutionis in eadem loco. Quam Constitutionem effice in viridi observantia conflat ex pluribus declarationibus ejusdem Sac. Congregationis Rituum, praefitum in Albig. 11. Novembri 1641. in Eugubina 23. Marti ejusdem anni, in Casale 12. Januarii 1647. & in aliis.

Quod vero ad alteram inpectionem, circumscripta etiam dicta peculiariter praeminentias admittebant, quod ex dispositione, vel intentione juris communis, vel Apoloticarum Constitutionum, hujusmodi nova erectiones, quoties jam adhuc alia ejusdem instituti, regulariter admittentes non sunt, ut diputati in una Baren. in Sac. Congregatio Episcoporum, & Regularium pro impedienda nova erectione Confraternitatis, seu Confraternitatis sub invocatione S. Antonii Patavini, itante quod in Ecclesia Minorum Conventualium epudem Civitatis illa jam aderat erecta, dum eadem Conf. 115. Clement. VIII. prohibet hujusmodi pluralitatem Confraternitatum, seu Congregationum ejusdem institutionis in eodem loco. Quam Constitutionem effice in viridi observantia conflat ex pluribus declarationibus ejusdem Sac. Congregationis Rituum, praefitum in Albig. 11. Novembri 1641. in Eugubina 23. Marti ejusdem anni, in Casale 12. Januarii 1647. & in aliis.

Ideoque ratione annulatione exinde resultantem, scandalorum & inconvenientium frequentius productivam, Unde propter ea, etiam ex iuriis dispositione, vel ratione, si in una Ecclesia ad eadem cum devota imagine, permittenda non est ereditio alterius cum eadem imagine, & sub eadem

invocatione, ut per Genes in proximam Archiep. Neapolis; c. 109. n. 8. & bene conferit decr. 847. Scrappini & advertitur etiam in Romana commemorationis defunct. 9. Iunii 1666. Oratione.

Et in similis habemus in eo quod prævenit, in se denominando di alteri in eodem loco novam ejusdem cognominis, seu intitulacionis assumptionem, quoties de praetenti, vel tractu temporis id aliquod praedictum ibi generare potest, quia licet nomina sunt ad placitum, fecerunt tamen eis, ubi exinde, alterius praedictum oriri potest, Callan in caral. glori. Mund. p. 1. p. 1. confidat. prim. concil. 21. Caval. decr. 349. n. 2. Rotar. Ampurian. denominationis Canonorum, seu Capituli 20. Aprilis 1646. coram Melio, de qua habetur supra in Amperian. cathedralitatis, seu unionis, dicit. 7. Ad quod etiam conferunt quae plures habentur sub tit. de Regul. de non credendo Monasterio, vel Ecclesia inter certam distantiam, de quo in Jannen. privilegiorum coram Rojas, dec. 327. & 356. & latius in eadem coram Corrado, p. 10. rec. dec. 337. cum frequentes fut. ut. jurid.

Diebant tamen, etiam cum sensu veritatis, istam esse questionem portis facti, quia juris, non admittentem primum in certam generali regulam, seu decisionem, qua tota pendet ex locorum qualitate, populi numero, more regionis, & aliquip facti circumstantis, ex quibus penderit, an id sit concedendum, vel denegandum. Unde propter ea in dicta Baren. Sac. Congr. Episcoporum, & Regularium, in qua controversia disputata fuit, id remisit arbitrio Ordinarii, Idemque sequitur in una Adrieni, que per me partie disputata fuit in Sac. Congregatione Concilii; Cum enim in dicta Civitate, nullas habent Parochias distinctas, cura animarum ab aliis distinctione promiscuus exercetur in Ecclesia Cathedrali, & in Ecclesia Collegiata Sancti Nicolai, quem utique numerum habet Clericum, Atque in collegiata eret effet quadam Confraternitas sub invocatione B. Mariae de monte Carmelo, cuius dies festivus cum magna solemnitate celebrari solet. Hinc ob nimiam simulationem inter haec duas Ecclesias & Capitulo vigentem, erecta futurum in cathedrali constitutis societas sub eadem invocatione, atque recurrente prima societate ad Sac. Congr. Concilii pro ea prohibita, attamen flante qualitate Civitatis ac populi numero, rejecta fuit oppositio, remittendo totum arbitrio Ordinarii, cum ea tamen lege ut solemnitas diversis diebus celebri debet, ut etiam in Urbe fervatur, ut infra.

Si ergo multiplicatio admittatur in hujusmodi inferioris ordinis Civitatis, multo magis & indubitate in magnis & Metropoliticis prima clavis, in quibus, ut praesertim docet observantia Urbis, qua longe minorum habet populum, quam dicta Civitas Mediolanen. hujusmodi multiplicatio Confraternitatum, seu Congregationum ejusdem instituti passim praticatur, ideoque deferendum est iudicio Ordinarii, quod præsumit rationabile, donec constet de irrationabilitate, juxta ea que habemus in proprio iudicio Ordinarii in preceptione in concurso ad Ecclesias Patrochialis ad formam Concilii, cum similius.

In dicto vero Adrieni postquam determinata fuit, prima confraternita super utriusque Confraternitatis continuatione, illa exorta fuit super celebrationem festivitatis cum processione, alioquin solemnitas, quia cum id per utramque eadem die fieret, flante annulatione Cleri & successore populi, multa exinde resultabat inconveniens, unde propter ea rediuta delata ad eandem Sac. Congregat. Concilii, quanvis Ego scribem pro Collegiata, praefigitto, juxta Urbis observantia, quia longe minorum habet populum, quam dicta Civitas Minorum Conventualium epudem Civitatis illa jam aderat erecta, dum eadem Conf. 115. Clement. VIII. prohibet hujusmodi pluralitatem Confraternitatum, seu Congregationum ejusdem institutionis in eadem loco. Quam Constitutionem effice in viridi observantia conflat ex pluribus declarationibus ejusdem Sac. Congregationis Rituum, praefitum in Albig. 11. Novembri 1641. in Eugubina 23. Marti ejusdem anni, in Casale 12. Januarii 1647. & in aliis.

ANNOT. AD DISC. X.

D E contentis in hoc discursu, habetur actum in aliis locis, & prefertur in Missel. Ecclesiast. dicit. 31. & 32. ubi concordantes.

T 3 ASSI.

ASSISIEN. OBLATIONUM,
PRO MINORIBUS CONVENTUALIBUS,
CUM MINORIBUS OBSERVANTIBUS.

Casus variis decisus per Rotam.

De praeminentia quam Conventuales habent celebrandi solemnitatem Portiunculae in Ecclesia S. Marie Angelorum, & percipiendi oblationes eadem die in ea Ecclesia factas. Et ad hoc ius percipiendi oblationes dicatur de congruo compensabile cum confimili emolumento pecuniarium in aliis effectibus assignatis. Et aliqua de dominio, & pertinentia hujusmodi oblationum in Ecclesiis Minorum.

S U M M A R I U M .

- 1 Falsi series.
- 2 De cause decisionibus.
- 3 Distinguuntur puncti, seu inspiciones questionis.
- 4 Lestio dicatur enormis, & apta ad refractionem, debet excedere dimidium.
- 5 Rigor & probatio valoris regulatur a decennio.
- 6 Incerta non computatur in valore, seu fructu.
- 7 Ad regulandam lassionem attendunt tempus contractus, non autem fructus incertus eventus.
- 8 Lestio ubi est ultra besem, dicitur enormissima.
- 9 Tempus calamitosum non attenditur pro regulando valore, & n. 11.
- 10 Quando incerta computentur in valore.
- 11 Declaratur conclusio, de qua n. 9.
- 12 Quomodo facienda sit recompensa estimatio de redditu ad redditum.
- 13 Redditus habentes admixtam jurisdictionem, seu praeminentiam longe plus estimantur.
- 14 Bona & iura Ecclesiarum, & Conventuum Religionis Minorum sunt in dominio Ecclesia universalis.
- 15 Ledi non accedit ille, qui precario posseveret, si hec ei a Domino tollatur.
- 16 Declaratur conclusio, de qua n. 14.
- 17 Oblationes pertinent ad Reclorem Ecclesie, cui sunt.
- 18 Papa & Dominus bonorum Ecclesiarum, & postea unitoller, & alteri dare.

D I S C . XI.

I Postquam circa annum 1400 in Sacro Conventu Assisi aliqui Religiosi quamdam strictioris vite normam, seu reformationem introduxerunt, redeundo ad primavera summa pauperitatis institutum, à quo Religio Minorum ex privilegiis in aliquo deviaverat; Cum hujusmodi vita diversitas in eadem domo aliqua patet in inconvenientia; Hinc proinde anno 1415, dicta fuit quedam separatio, quod scilicet Patres dicti Sacri Conventus juxta privilegia viventes, Conventuales fere ab initio Religionis nuncupati, ut confar Confis. 7. Inoc. IV, affliguntur dictis Patribus Reformatis, qui Observantes nuncupantur, Ecclesiam S. Mariae Angelorum, reservata praeminentia celebrandi solemnitatem confeccrationis ejusdem Ecclesie, que vulgo Portiuncula nuncupatur, & iure percipiendi oblationes ejusdem dicte, quae offecunda mensis Augusti, atque ita observantia dedit, quod scilicet Guardianus & Patres dicti Sac. Conventus, professionaliter dicta ad accedunt ad praefatam Ecclesiam S. Mariae pro hujusmodi solemnitate celebranda, dictaque oblationes percipere conveverunt; Cum autem tractu temporis, dicta oblationes aliqua cauarent diffidia & scandalum inter ipsos urruisque instituti Religiosos. Hinc proinde Urbanus VIII. de anno 1642. de consensu etiam P. Generalis Conventualium, ad hujusmodi scandalorum occasionem tollendam, oblationes predictas concessit ipsi Observantibus Conventus S. Mariae, dando in recompensam Conventualibus Sac. Conventus (cuta bis mille in levella in tota loca Montium cameralia, quorum fructus ad rationem, tunc currenti summam sc. 90 ad quam, ex peragratione proxime elapsi decennii, competit) fuit dictas oblationes accendere; Vrum eorumdem Conventualium Generalis immediatus fessor, judicans hujusmodi innovationem, tam dicto Conventu, quam universi Religionis minimum praejudiciale esse non tam in interfici bursali, quam in jurisdictional prementia, recursum habuit ad Innocentium X. immediatum Urbani successorem; à quo in plena Signatura gratiae, utraque prima audit, & informante, prævia aperitione otis adversus clausulas contentas in Brevi Apostolico desuper expedito, ejusque rediunctione ad viam juris, commissa fuit causa in Rota coram Albizzato.

Estatudo dubio, An confabret de lessone, sub diebus 4. Martii 1652. & 23. Januarii 1653. affirmative responsum fuit, quarium prima est, decr. 22. p. 1. rec. quibus decisionibus editis, ac iuxta stylum in alia disputatione presupponendis, datum fuit novum dubium, An breve Urbani infragipe, quod pariter ad favorem Conventualium sub die 30. Aprili 1660. refutatum fuit negativè; Verum concessa nova audience in repropositio dubii, ac standum esset necne in hoc ultimo loco decimus, mandatum fuit revisiæ dictarum priores decisiones super lessone, unde aliumptum deciper disputacione, sub die 9. Decembris 1651. coram Albizzato, ab eis recessum fuit, diuque resolutio confirmata 20. Januarii 1652. & in hoc statu causa repperit, probabilitate ulteriore non habuit.

Estatudo dubio, An confabret de lessone, sub diebus 4. Martii 1652. & 23. Januarii 1653. affirmative responsum fuit, quarium prima est, decr. 22. p. 1. rec. quibus decisionibus editis, ac iuxta stylum in alia disputatione presupponendis, datum fuit novum dubium, An breve Urbani infragipe, quod pariter ad favorem Conventualium sub die 30. Aprili 1660. refutatum fuit negativè; Verum concessa nova audience in repropositio dubii, ac standum esset necne in hoc ultimo loco decimus, mandatum fuit revisiæ dictarum priores decisiones super lessone, unde aliumptum deciper disputacione, sub die 9. Decembris 1651. coram Albizzato, ab eis recessum fuit, diuque resolutio confirmata 20. Januarii 1652. & in hoc statu causa repperit, probabilitate ulteriore non habuit.

In hujusmodi autem disputationibus habitis, tam in Signatura gratiae, quam in Rota, duo fuerunt principales puncti, seu inspiciones, primo scilicet, postmodum & pertinentia hujusmodi oblationum ad Sacrum Conventum, aque confidendum dictam innovationem tamquam simplicem conventionem, & contractum inter partes, itaut beneplacitum Apostolicum confidendum fore tamquam solemnitas necessaria ad formam extrinsecus, & in alienatione bonorum & iurium Ecclesie, etiam in aliis Ecclesiæ fere, An fel. affecte diceretur lessio talis, que contractus nullum est, vel regimur indicere; Et secundum, in an hujusmodi actu, Papa adiubilis videetur suum supremam potestem disponendi de hujusmodi oblationibus tamquam speculantibus ad ipsum & Ecclesiam Romanam, eas auferendo uni Conventui cui per prius Sedes Apostolica precastio concederat, seu alias comperebant, & concedendo alteri.

Quod primum, scribentes pro Observantibus, seu Conventu S. Mariae Angelorum dicebant, ad effectum lessioni 4 habilis ad annulationem, vel refractionem contractus, requiri eam esse enormem, excedentem dimidium juxta disputationem extus in. 2. C. de res. vend. que caponitiam etiam videtur per ius canonicum in. 2. & 3. de empione, & vend. & cum cuius terminis passim procedit exceptus locis in quibus per statutum, fuit constitutum alias dispositum sit, ut est in Urbe, ubi sufficiat lessio in tercia parte, ex iis, que plurim habent deducta in sua materia sub tit. de emp. & vend.

De hoc autem exceptu, quem receptum, & in dubio non praefum, sed ehe probandum per allegationem lessioni tamquam sua intentionis fundamentum, dicebant abique dubio non constare, quoniam posita etiam hujusmodi oblationum certitudine, Adhuc facie peragratione decennii proximi 5 precedentis, que et magis rigorosa forma probant annuum valorem, seu redditum, etiam ubi agitur de materia objectiva, ex dictis per Gomel. in Regula de valore, qu. 12. & Lotter. de benef. l. 3. qu. 20. & l. 1. q. 33. ac haberet frequenter, sub tit. de Beneficiis, & sub altero de penitibus, confabat cas non accedente ad dictum redditum sicut, qd. qui datu fuit per recompensa: Multo magis flante dictarum oblationum in certitudine, utpote pendulum a mera voluntate, & devotione peregrinorum, & aliorum ad dictam solemnitatem confluentum, Deducendo in id ea, que habentur per Beneficialibus in Regula de valore, super hujusmodi oblationibus, & incerti emolumentis in valore non computandis, & de qua in iusta materia sub tit. de Beneficiis, ac altero de penitibus, magis vero ex profecto in Lucana Prioratus, sub tit. de Jure peregrinans.

Et ad subsequenter dicta recompensa diminutionem oblinios fructus locorum montium cum probabili timore majoris diminutionis in dies, respondebant, atque ultime decisiones revocatorie responsione amplexe sunt, quod ad regulandam lessionem, attendendum est tempus contractus, non autem future contigibilis eventus, qui ita ponitur eis unum parti, vel alteri dannos; nam e converso potuerint non diminui fructus locorum montium, & diminui, vel efflare oblationes, unde non cadit lazo ad notar. in l. s. i. a. r. r. f. ff. de act. emp. Bart. in. c. o. t. m. ferro, §. q. maximo, n. 6. ff. de publican. Grat. discept. 43. n. 15. & 7. & discept. 756. num. 8. cum seq. Giub. de. 1. 05. n. 2. Rot. dec. 629. n. 3. p. 4. rec. & 281. n. 3. p. 6.

E converso autem, Ego & ceteri scribentes pro hac parte, principali est insufficiens in eo, quo hujusmodi oblationum redditus per longum & ultra annorum spatium continuitat

Pars II. de Praeminentiis, &c. Disc. XI.

tinuum ex libris Sac. Conventus bene administratus justificabant importare sc. 300. & ultra, unde propterea lessio temerebat enormous, utpote excedens etiam in belli, qui iuxta opinionem in Rota receperat reputatur sufficiens ad enormissimam redolentem dolum presumptum, inductum etiam nullitatis, ex deducit apud Fontanell. dec. 64. cum eq. R. in Romana translatione 15. Decembris 1659.

19. Aprilis, & 28. Junii 1660. coram Vero p. & in dicta sua materia, sub tit. de emp. & vend. Nullatenus curata dicta peragratione ultimi decennii tamquam in tempore accidentali propter pestem & bella, quia Italem vexaverat, impudentia concursum Peregrinorum, a quibus hujusmodi oblationes obvenient, ex conclusione, tam in beneficibus, quam etiam in materia alienationis bonorum Ecclesie, vera & recepta, quod in regulare valorem tam in forte, quam in fructu, attendendum est tempus calamitosum petitis, vel belli, seu alias accidente, quod centus, vel tributum aliquorum factorum auri & unius equi Sedi Apostolicae in die Sancti Petri solvi confutetur pro Regno Neapolitano, est de congruo compensabile cum significatione tanta pecunie, que invenit in loca montium, vel alia bona privata importaret eumdem redditum, habita sola ratione utilitatis bursalis, ac facta peragratione ad summam. Ac propter, his terminis retinetur, cum sensu etiam veritatis, dicebam lessionem esse incontrovertibilem, atque priores resolutions esse omnino probabiliores, & solidas, potissimum quia in alienatione bonorum, vel iurium Ecclesie lessio non regulatur juxta terminos text. in l. Codice de res. vend. cum actus dicatur lessivus eo ipso, quod non tendit in Ecclesia utilitatem, ut in sua materia sub tit. de alienatione & contrah. & alibi, quia est principium certum.

Tum clarius, quia ius percipiendi hujusmodi oblationes in ista Ecclesia, que est caput, & Metropolis totius Ordinis Observantum, nedum considerandum est pro solo interesse bursali compensando cum equivalenti summa, sed principaliter pro iure honorifico, & praeminentiali, influente in universa Religionem Conventualium, cum id claram comprobare videatur primogeniturn, seu matricitatem alterius, unde propterea remanet pretio inequum, ut ex Anania in c. super. sub num. 15. de rebus Eccles. non alien. advertitur apud Merlin. dict. decr. 702. alias 94. p. 7. rec. num. 55. & seqq. & bene decr. 126. num. 29. cum leg. par. 10. rec. ubi quod utilitas non regulatur ex solo valore redditum, sed ex qualitate proprietatis jurisdictionalis, seu praeminentialis, & honorifico; Et quidem prout in congruum est referre, quod centus, vel tributum aliquorum factorum auri & unius equi Sedi Apostolicae in die Sancti Petri solvi confutetur pro Regalibus, ac etiam sub tit. de locato, in proposito restari propter pestem, ac etiam deducitur in duabus primis decisionibus, que motuim ampliante sunt, quarum prima est impressa, ut supra, decr. 22. par. 11. rec.

10. Ad objectum vero incertitudinis respondebamus, quod licet regulariter hujusmodi oblationes quamcumque incerta non veniant in valore, nihilominus quando per longum & continuum temporis intervalium observantia eas probavit in deficientes, ac pene uniformes, itaut de facilis inventient conductorem pro certa penitente, tunc pro redditu certo reputande venient, juxta celebrem doctrinam Anchariani in elem. unic. v. 4. de concepl. prebend. ubi de oblationibus fieri solitis in Ecclesiis S. Antonii Venetiarum, & S. Mariae de Bononia. Et comprobatur practicè exemplum Urbis in oblationibus, que sunt in Ecclesia S. Antonii Abbatis, Et quia Ancharian. doctrina apud Beneficibus est communiter recepta, ut apud Lotter. l. 2. p. 2. n. 63. cum aliis in duabus primis decisionibus.

Major igitur, ac tota difficultas residet in altero puncto Apolitico potestatis, quod scilicet hujusmodi oblationes in sua origine, ob illam Religionis incapacitatem, essent in dominio, & pertinencia Ecclesie Romane, vel Sedi Apostolicae juxta dispositionem textus in c. exit. de verb. sign. & Clem. exposit. tit. & plures sub tit. de Regal. atque per eandem Sediem precastio essent concessas sub Eugenio IV. & successore suo filio Pontificibus huic Sacro Conventu, qui proinde posset eidem Sedi, & Ecclesie universalis nomine, ex regula, quod ius pertinere dicatur ad illum, cuius nomine possident ad notar. in c. si diligenti de prescript. & l. 14. meo, de acquir. posse. cum concord. collectis in duabus ultimiis decisionibus revocatoriis, unde propterea inferunt, nullam exinde resultare lessionem, si regi dominus eius liberam habens dispositionem, illum uni afferat, & alteri tribuit.

Itud moribus ita simpliciter consideratum, cum illis regulis generalibus, que deducuntur in dictis ultimiis decisionibus revocatoriis, reflectendo ad veritatem, videbatur minus tum, quoniam id hujusmodi oblationes importantes emolumenta pecuniarium circa hujus Religionis initia esse diebantur panes Ecclesiam universalem, per quam precastio concedi conveverunt, non ipsi Religioni, vel Conventu utpote incapaci, sed potius cuidam syndico, seu administratori laico, ut eas nomine eidem Sedi, seu Ecclesie percipiendo, erogaret in fratribus, & Conventus necessitates, quia juxta primavera institutum obstat capacitas, eo modo quo ad normam dicti c. exxit. & Clement. exxi, ac S. C. T. docet quotidiana praxis in Religionibus Capucinorum, & Observantium, etiam Reformatorum; Cum deinde dictus Sacer Conventus, ac universa Religio Conventualium capacitatem acquisierint ex privilegiis; Hinc fit dictum intellectuale dominum Sedis Apostolice, seu Ecclesie universalis, atque subintravit dispositio iuris communis, qua attenta, oblationes, que sunt in Ecclesia, ad ipsum, ejusque Rectorem pertinent, ex deducit apud Merlin. decr. 257. alias. decr. 37. part. 5. recent. ubi concordantes. Et sic revera cellaverat illud dominum, potissimum ob superuentam Constitutionem 23. Leonis X. per quam hujusmodi Religiones omnino separate fuerunt, cum tam majoribus praeminentibus, & prerogativis huic modernae Observantium concessis, confirmando Conventualibus dictam capacitatem possidendi bona stabilitas, & redditus.

Adhuc tamen retinetis terminis hujus prime inscriptionis, abique mixta Apostolicae authoritatis, sed pro solo iure private contra dictum, credibam indubitate adeo plenum etiam enormous lessionem. Tum ob longam differentiam militum inter unum redditus speciem, & alteram, unde propterea non tantum afflantibus est redditus refutans ex pecunia invelta in locis montium, vel censibus, quia de facilis diminutionibus ac etiam totali remptione subiectant, ideoq; non bene procedit peragatio de summa ad summam, quoniam, ut advertitur sub tit. de fratribus, dict. 19. & 24. & in aliis

Vera difficultatem mihi faciebat consideratio, quod hujusmodi innovatio, non procererit ex sola privata partium conventione, quam deinde Papa simpliciter approbaret, iusta speciem illius beneficiti Apofolici, quod concedi solet pro solemnitate requisita per extrar. Ambitiose, dreb. Eccles. non alien. quibus terminis retentis, claram, & incontroversibilem credebam rationem S. Conventus, & universa Religionis, clarumque, ac certum hujus partis bonum jux. sed id getum erat per Papam motu proprio ad tollendas occasiones scandalorum & inconvenientium exinde refutantium, causa cognita, & pro publica utilitate Ecclesie Universali, seu Republica Christiana, ut ipsa facti series comprobare videbatur. Et clarius comprobabat attestatio Cardinalis ejusdem Pontificis nepos, de ejus mente informatissimi, & que attestatio fuit potissimum causa ultimorum resolutionum. Tum ex veritatis notitia voluntatis Papae, Tum ex conflanti opinione summa integratis, ac rectitudinis ipsius attestantis, qui proinde merito deferendum est.

Unde propterea Papa, tanquam absolutus dominus bonorum omnium Ecclesiarum, accidente potissimum dicta causa publica, potuit sine dubio tribus istas oblationes priora Ecclesie possident, & tradere alteri, cui magis de congruo debite videtur etiam sine aliqua recompensa, ut deinde nos Monasterii, & Abbatii, que prius possidebantur per Benedictos, & Cisterciens, ac alios Monachos, concessis Sacra Religioni Hierosolymitanæ, aliquippe Religionibus, seu commendari solitis, potissimum dum agitur de oblationibus, que sunt in ipsam Ecclesiam, ac etiam quia quodammodo in his Observantibus de familia cessare videatur illa incapacitas, que antiquis obstat, unde potuisse id agere etiam sine recompensa quam tamen dare voluit ad quandam superabundantem, ideoq; intrare non videtur hanc termini textus in l.2. de res. vnd. minucio aliextrar. Ambit. sed totum pumum considerabam confituisse in voluntate Papae, & quid facere voluerit, qua voluntate posita, iuxta dictam attestationem, Ego me sentiebam difficultatem,

ANNOT. AD DISC. III.

Uteriore progressum ista causa pro mea notitia non habuit, & merito, quoniam ipsius eventus docuit, Sac. Conventu potius expedire habere redditus locorum Monitionum, quam emolumen oblationum, ob earum notabillem diminutionem, ut tractu temporis devotione frigescente ferè in omnibus consimilibus oblationibus sequi solet, neque inestimabili præminentia præjudicatum remaneat, dum per Sac. Conventum, ejusque Guardianum, & Frates continxunt in prærogativa accedendi ad solemnitatem cum propositio, ibique celebrandi.

NEAPOLITANA CAPELLE
INTER CIVITATEM, ET CAPITULUM
METROPOLITANÆ.

Discursus in congresso pro erunda veritate.

An patroni laici, five capellani, & ministri particulares aliqui capella existentis in Ecclesia Cathedrali, vel Collegiata, ius habeant prohibendi Canonicos, & capitulo ejusdem Ecclesie ingressum in capellam cum habitu, & præminentia canonicali, & ne actus præminentiales ibi exercere vealent.

SUMMARIUM.

1. Facti series.
2. Dominus prohibet potest alii, ne propriam damnum, seu proprium fundum ex invito ingrediantur.
3. In præminentia non habetur ratio de qualitate personali, sed de officio, vel munere.
4. Laicus an sit capax custodie reliquiarum.
5. Patronus laicus non est dominus Ecclesie, vel capelle, sed solum habet ius honorificum.
6. Juspatronatus continet meram gratiam.
7. Patronus se patitur prohibet inferri aliena cadavera.
8. Capella de iurepatronum non definit esse de Ecclesia.
9. De Observantia Capellarum Sixti, & Pauli in Basiliaca. Maria Majoris.
10. Argumentum à contrario sensu, quando intret,

DISC. XII.

Cum in Ecclesia Metropolitanâ Neapolis multe insignes Reliquia, illa præstigiis capitis, & sanguinis S. Januarii, in quibus cernitur quotidianum adeo celebre miraculum, advervarentur in quadam antiqua capella non omnino indecora, sed parum proportionata majestati talis Civitatis; Exvoto, cum publico ingenti sumptu icterorum circiter 300 mil. eadem Civitas magnificentissimam confixit capellam, vulgo nuncupatam *Thebasianus* pro Reliquiis in ea affervantis, dictaque constructione pendente, obtinuit à Paulo V. ejusdem capella iuspatronum, cum onore erigendi, & dotandi sex canonisticis pro sex novis Canonis, quorum præcipuum minus veri debet circa ipsius capella cultum, & eorum Reliquiarum, quæ custodi debent sub duabus clavis, quantum una effectuēt Archiepiscopum, altera vero pente ipsam Civitatem, ejusque deputatum; Deinde quæ mutato consilio, obtinuit ab Urbano VIII. ut loco dictorum Canonicanum erigeret 12. capellias pro totidem capellani nobilibus platearum, seu sediliis, vel saltem civibus per veritatem, non per fictionem, quibus dictum munus incumbere; Cumque ab Archiepiscopo prodicitur sententia pro dictum litterarum executione, appellatorem interpossum Capitulum, & Canonici, præstigiis recenti草案 erat, vel ex aliis accidenti, debeat, quod plures ex Canonisticis residerent in perforni nimirum populibus, unde propter eatis incongruum, & indecorum videbatur, illos capellanos nobiles platearum, seu sediliis ita longe inferiori, & subordinati figuram facere debere; Nihilominus de jure id nullum habebat fundatum, unde propter perfidiam sensu, quod omnino effugendum esset iudiciale experimentum, atque volum in herendam esset vii, seu mediis, prudentialibus, quoniam in iudicio, hujusmodi contingens, qua sunt portius de facto, quam de jure non attenduntur, ut doceat quotidiana praxis, tam in capella Pontificia, quam in omnibus aliis congregatis, & functionibus, spiritualibus, & propheticis, quod per se nobilissima, & magnitudo qualitatis, etiam primi ordinis, ratione inferioris numeris, quo excent, obsequi, & servitio præstant perfornis longe inferioris ordinis per naturam, in majori præminenti, & dignitate, vel officio constitutis, quia respectus habetur ad manus, non ad qualitatem personam.

Pars II. De Præminentia, &c. Disc. XII.

tos, sefundante in regulâlia de jure certa, in claris, ac literalibus iuribus fundata, neminem posse invitio domino alienam domum, five alienum fundum ingredi, ibique præminentiales, seu alios facere actus non placitos ipsi domino, a quo prohiberi possunt, qualem crederebant esse causam controversiæ, ita proinde sperantes de facili bonum causa extum, aliud non deducendo fundamentum nisi illud dicta regula generalis domini prohibentis non dominum ingredi domum, vel fundum proprium.

2. Divera erat mea sententia, quod scilicet hujusmodi prætentio, quamvis ex more regionis in legibus congruentia, & honestatis effet de facto nimium probabis, eo quia tempotum conditio, vel ob pestem, que nimis in ea Civitate de recenti草案 erat, vel ex aliis accidenti, debeat, quod plures ex Canonisticis residerent in perforni nimirum populibus, unde propter eatis incongruum, & indecorum videbatur, illos capellanos nobiles platearum, seu sediliis ita longe inferiori, & subordinati figuram facere debere; Nihilominus de jure id nullum habebat fundatum, unde propter perfidiam sensu, quod omnino effugendum esset iudiciale experimentum, atque volum in herendam esset vii, seu mediis, prudentialibus, quoniam in iudicio, hujusmodi contingens, qua sunt portius de facto, quam de jure non attenduntur, ut doceat quotidiana praxis in Litanis, que singulis Sabbatis cantantur in capella Paulina, præstigiis etiam capellans in longe humiliiori loco existentibus, quamvis essent plenari exempli a quacunque iurisdictione Archiepiscopij, & Capituli; Multo igitur magis in hac specie, in qua agitur de Capitulo Cathedrali, non in Ecclesia aliena, sed in ipsam Cathedrâli, & propria, & quod magis, neque in capella exempta, sed subtilia, cum in literis Urbani Octavi id expresse cœtum effet.

Neque videbatur præmissis obtare dictam concordiam, Tum quia illa inita cum solo Archiepiscopo prejudicare non potest Capitulo non interventient; Tum etiam quia ex actibus affirmatis in dicta concordia contentis non bene inferitur ad hujusmodi negationem, atque in iis, que juris dispositioni expresse advervarentur, non intrat argumentum a contrario sensu, five ubi absurdum, vel inconveniens alias refutaret ex collectis per Barbus. loco commun. 27. mm. 29. O seq. & num. 34. O seq. inter. tral. varios. Et bene verum, quod magna, satque urgente, inspecco more regionis, dicta ratio congruentia, ob quam semper, laudabiliter, ac prudenter agerent Archiepiscopus, & Capitulum hano prærogativam adeo magna benefactiois Civitatis conservare, ut ita ad magis beneficendum alliciatur, atque demandandum potius, quam laudandum contrarium.

ANNOT. AD DISC. XII.

A d materiam contentorum in hoc discursu videantur deducta inferioris dif. 40. & in Mscell. Eccles. dif. 35. ubi concordantes.

ROMANA PROTECTIONUM
INTER CARDINALEM SABELLUM
DE PERETTIIS,
ET CARDINALEM PROVINCIALEM
MARCIÆ.

Discursus arbitrialis in ratione motivandi.

Sub nomine Cardinalium de familia, parentela, vel sanguine Pontificis Sixti V. Fundatoris, tales Cardinales vocantur ad protectionem, aliasque præminentias eius capella Sixtina; An veniant attinentes per cognitionem, qui naturaliter sint de sanguine, & parentela, non autem de familia, & agnatione; Et quid de illis qui sunt de familia, & ficta, seu artificiali per assumptionem, seu aggregationem, aut adoptionem; Et quando haec fieri possit; & operativa sit in tertii præjudicium, ita ut adoptati, vel allelecti dicantur de familia ad omnes effectus.

SUMMARIUM.

1. Facti series.
2. Remotor non removetur per proximorem supervenientem.
3. Vota, seu difficultates in causa.
4. Distinguuntur inspectiones.